

BRANCHEOVERLEG EVENEMENTEN HIJSINSTALLATIES

BOEH

Continuering en veiligheid bij reeds in bedrijf gestelde podiumtechnische machines

Amsterdam, 31 oktober 2014

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord.....	2
2.	Onderwerp en toepassingsgebied.....	3
3.	Verwijzingen / bronvermeldingen.....	4
4.	Termen en definities	4
5.	In stand houden.....	5
6.	Aanpassen	5
7.	Inspecteren.....	6
	7.1 Grondslag voor inspecties	6
	7.2 Resultaten en maatregelen	7
8.	Onderhoud en reparatie.....	8

1. Voorwoord

Binnen de podiumtechniek wordt gebruik gemaakt van verschillende soorten machines, die vaak samen een “installatie” vormen op één evenementenlocatie, zoals een theater. Dergelijke machines variëren in ouderdom: sommige zijn nieuw, voldoen bijvoorbeeld aan de laatste Richtlijn Machines en sluiten aan bij de huidige “stand der techniek”; andere zijn al weer wat ouder, en sommigen zijn zelfs in gebruik genomen vóór het in werking treden van de Richtlijn Machines uit 1995.

Bestaande wet- en regelgeving geeft geen duidelijke aanwijzingen wat er nodig is om bestaande machines in bedrijf te houden en naar tevredenheid en veilig te blijven gebruiken.

Dit document legt vast hoe bestaande, in gebruik zijnde, machines in stand gehouden kunnen worden en of er al dan niet aanpassingen noodzakelijk zijn.

De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- in stand houden;
- aanpassen;
- inspecteren;
- onderhoud & reparatie.

Op het tijdstip van publicatie van dit branchedocument was de werkgroep als volgt samengesteld:

de heer G.J. Brouwer (voorzitter)	Frontline Rigging Consultancy
de heer R. Schilderman (secretaris)	Argh!
de heer R. Bakker	Rhino Rigs
de heer J. Bollen	Stakebrand tws / Trekwerk
de heer G. Borgdorff	theateradvies bv
mevrouw J. In der Rieden	Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD)
de heer K. Koch	pb theateradviseurs / DTS ²
mevrouw L. The	ToornendPartners
de heer H. van Uum	Nationale Opera & Ballet
de heer E. Verkaik	Liftinstituut
de heer M. Verschoor	TÜV Nederland
de heer E. Vos	DTS ²
de heer T. de Vries	Platform Operators Nederland (PON)
mevrouw E. Wijmans	Vereniging voor Podiumtechnologie (VPT)
mevrouw F. Klunder (notulist)	Vereniging voor Podiumtechnologie (VPT)

De werkgroep bedankt de VSCD voor het beschikbaar stellen van de vergaderruimte en de VPT voor de ondersteuning.

2. Onderwerp en toepassingsgebied

Dit branchedocument bevat aanbevelingen voor het in bedrijf houden van podiumtechnische machines. Hierbij kan sprake zijn van:

- in stand houding: wanneer er niet de wens bestaat de in gebruik zijnde machine te veranderen;
- aanpassing: wanneer er een wens of noodzaak is om de in gebruik zijnde machine te renoveren of aan te passen;
- inspecties;
- onderhoud en / of reparatie.

Deze aanbevelingen zijn opgesteld als aanvulling op of invulling van bestaande wet- en regelgeving, die niet op alle relevante, inhoudelijke vlakken sluitend is. Ze weerspiegelen dat wat branchebreed als 'best practice' wordt gezien. Voorts wordt er voor een aantal inhoudelijke procedures verwezen naar het branchedocument BICKT (Branchedocument Inspectie, Certificering en Keuring Podiumtechnische Machines en / of Installaties).

In dit document wordt onder entertainmentindustrie verstaan: activiteiten op het gebied van kunstuitingen en vermaak en / of de presentatie van producten in de ruimste zin van het woord.

Enkele voorbeelden van entertainment zijn:

- productpresentaties;
- theatervoorstellingen;
- concerten;
- festivals;
- beurzen en standbouw;
- feesten en partijen.

Met podiumtechnische machines worden bedoeld: machines die gebruikt kunnen worden om bij voorstellingen en producties de scenografie te realiseren. Kenmerkend voor deze machines is onder meer dat deze gebruikt worden met personen op, aan, onder of in de directe nabijheid van de machine of in het werkingsgebied (bereik) van de machines.

Enkele voorbeelden van dergelijke machines zijn:

- trekken;
- punttrekken;
- takels;
- lieren;
- beweegbare portaal- en lichtbruggen;
- podiumliften;
- orkestbakliften.

3. Verwijzingen / bronvermeldingen

Arbidsomstandighedenbesluit - Besluit van 15 januari 1997, houdende regels in het belang van de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid;

de Richtlijn Machines 89/392/EEG - Europese Richtlijn betreffende machines, inwerkingtreding 1995;

de Richtlijn Machines 98/37/EG - Europese Richtlijn betreffende machines, inwerkingtreding 1998;

de Richtlijn Machines 2006/42/EG - Europese Richtlijn betreffende machines, inwerkingtreding 2006;

BICKT - Branchedocument Inspectie, Certificering en Keuring Podiumtechnische Machines en / of Installaties, versie 1.20, 5 december 2012.

4. Termen en definities

Deskundig persoon (BICKT v1.20)

Persoon die over de benodigde kennis en praktische ervaring beschikt en van de benodigde instructies is voorzien om vereiste taken te kunnen uitvoeren. Deze persoon:

- is op de hoogte van de gebruiksvoorschriften;
- is op de hoogte van de onderhoudsvoorschriften;
- kent de risico's die voortkomen uit en / of samenhangen met het gebruik;
- kent de grenzen van het gebruik;
- is op de hoogte van de wettelijke voorschriften met betrekking tot het gebruik.

Kunstenaar

Persoon die vanuit het kunstzinnig perspectief betrokken is bij het realiseren van een voorstelling. In het algemeen gebruikt de persoon hierbij zang, dans, beweging, mime, acrobatiek of andere kunstzinnige vormen.

OPMERKING: Technici zijn vanuit een technisch bedienend of ondersteunend perspectief betrokken bij de voorstelling. In het algemeen bedienen zij apparatuur, dragen zorg voor (decor-) changementen, helpen kunstenaars bij hun uiting en dergelijke.

OPMERKING: Personen die dagelijks heel andere bezigheden hebben, maar incidenteel vanuit kunstzinnig perspectief bij het realiseren van een voorstelling of deel hiervan betrokken zijn, worden, voor dat moment, ook aangemerkt als 'kunstenaar'. Een voorbeeld hiervan is een directeur van een bedrijf die op een bedrijfsfeestje in een personenvliegsysteem zijn entree maakt bij de presentatie van de laatste jaarcijfers.

Verplaatsen van een kunstenaar tijdens een voorstelling (zoals genoemd in de Richtlijn Machines 2006)

Alle bewegingen die met of door een kunstenaar gedaan worden, door middel van een handmatig of mechanisch aangedreven inrichting tijdens voorstellingen of bijbehorende testrondes en repetities.

OPMERKING: Ook inspectie- en testrondes ten behoeve van de veilige werking van de inrichting vallen onder het “verplaatsen van een kunstenaar tijdens een voorstelling”.

OPMERKING: Verplaatsingen van technici waarbij niet beoogd wordt om een voorstelling te realiseren, ook al is het met een inrichting die hier op andere momenten voor gebruikt wordt, vallen niet onder het “verplaatsen van een kunstenaar tijdens een voorstelling”.

Stand der techniek

Met de stand der techniek worden technische oplossingen bedoeld om aan essentiële veiligheids- en gezondheidseisen te voldoen, die gebaseerd zijn op de meest effectieve technische middelen die op dat moment tegen redelijke kosten beschikbaar zijn (Gids voor de toepassing van Richtlijn Machines 2006/42/EG - 2de uitgave - juni 2010 - §161).

5. In stand houden

Veranderingen in de stand der techniek zijn niet zonder meer reden om bestaande machines aan te passen. De machines behoren immers veilig te zijn ontworpen volgens de toenmalige richtlijnen en normen, met goed gevolg in bedrijf te zijn gesteld, aan een ingebruiknamekeuring onderworpen te zijn. Vervolgens dient er periodiek geïnspecteerd en onderhouden te zijn.

Voorwaarden om bestaande machines in stand te kunnen houden:

- het huidige gebruik komt nog steeds overeen met het beoogde gebruik van de machine, zoals bij de eerste ingebruikname;
- de RI&E op basis van de Arbeidsomstandighedenwet is actueel en de organisatie handelt hiernaar;
- reguliere inspecties en onderhoud zijn uitgevoerd zodat de machine technisch in goede staat is (zie hoofdstuk 7 en BICKT-document);
- bij machines die in gebruik genomen zijn vóór 1 januari 1995 dienen maatregelen getroffen te zijn tegen knel- en valgevaar en deze dienen voorzien te zijn van een noodstop;
- aanwezigheid van een technisch dossier, inclusief revisiedocumentatie, volgens Richtlijn Machines 2006, Bijlage VII.

6. Aanpassen

Een bestaande machine dient periodiek te worden onderworpen aan een keuring /inspectie (zie document BICKT) en de RI&E dient zo nodig te worden herzien en te worden geaccepteerd. Als er op grond van de actuele RI&E geen aanleiding is voor aanpassing van de machine zijn naast regulier onderhoud geen aanvullende maatregelen nodig, zie hoofdstuk 5.

Aanleidingen om de machine aan te passen en / of aanvullende maatregelen te nemen kunnen zijn:

- veiligheid (bijvoorbeeld afkeuring of gebrek);
- arbeidsomstandigheden;
- gewijzigd gebruik.

Aanleidingen van andere aard om de machine aan te passen en / of aanvullende maatregelen te nemen kunnen zijn:

- instandhoudingskosten / bedrijfseconomische overwegingen;
- artistieke overwegingen en ambities;
- bedieningsgemak.

Als er aanleiding is om de machine aan te passen en / of aanvullende maatregelen te nemen, dient een plan van aanpak opgesteld te worden. Onderdelen van een dergelijk plan van aanpak kunnen de inventarisatie van gebruikswensen en het programma van eisen zijn.

Bij een aanpassing dienen de stappen zoals omschreven in het BICKT-document gevolgd te worden, als ware het een 'ingrijpende wijziging' van de machine. In beginsel dienen de stappen 1 t/m 7 in tabel 1 van het BICKT-document doorlopen te worden.

7. Inspecteren

7.1 Grondslag voor inspecties

Om van bestaande machines de veilige werking te waarborgen, dienen periodieke, en zo nodig incidentele, inspecties te worden uitgevoerd. De volgende zaken dienen als grondslag voor inspecties:

- a. voor machines in gebruik genomen voor 1995:
 - het Arbeidsomstandighedenbesluit - in het bijzonder artikel 7 - en een RI&E met mogelijk aanvullende criteria voor inspecties;
 - onderhoud- en inspectieschema;
 - de gebruikershandleiding.
- b. voor machines in gebruik genomen tussen 1995 en 2009:
 - het Arbeidsomstandighedenbesluit - in het bijzonder artikel 7 - en een RI&E met mogelijk aanvullende criteria voor inspecties;
 - de Richtlijn Machines 98/37/EG;
 - II-A verklaring zoals geleverd door fabrikant of installateur en CE markering;
 - onderhoud- en inspectieschema zoals geleverd door fabrikant of installateur;
 - de gebruikershandleiding zoals opgesteld door de fabrikant.

- c. voor machines in gebruik genomen na 2009:
- het Arbeidsomstandighedenbesluit - met in het bijzonder artikel 7 - en een RI&E met mogelijk aanvullende criteria voor inspecties;
 - de Richtlijn Machines 2006/42/EG;
 - II-A verklaring zoals geleverd door fabrikant of installateur en CE markering;
 - onderhoud- en inspectieschema zoals geleverd door fabrikant of installateur;
 - de gebruikershandleiding zoals opgesteld door de fabrikant.

OPMERKING: de RI&E dient actueel te zijn en de organisatie dient hiernaar te handelen.

Wanneer een machine gebruikt wordt voor het “verplaatsen van een kunstenaar tijdens een voorstelling” (zie definitie in hoofdstuk 4), valt dóór dit gebruik de machine buiten de werkingssfeer van de Richtlijn Machines 2006. Er dient voor dit specifieke gebruik een (aanvullende) Risico Inventarisatie gemaakt te worden, waaruit noodzakelijke aanvullende maatregelen op bovenstaande punten voort kunnen vloeien ten aanzien van de veiligheid. Hierbij kan ook een ander inspectieregime noodzakelijk zijn.

7.2 Resultaten en maatregelen

Een inspectie kan in de volgende bevindingen resulteren:

- 1) Het geïnspecteerde is in orde (en kan naar verwachting veilig ingezet worden tot aan de volgende inspectie): er hoeven er geen aanvullende acties ondernomen te worden;
- 2) Het geïnspecteerde behoeft op korte termijn herstel of reparatie, maar is tot dat moment veilig in te zetten voor regulier gebruik: er dient binnen de door de inspecteur gestelde termijn herstel of reparatie plaats te vinden. Indien deze termijn niet gehaald wordt, dient het geïnspecteerde buiten bedrijf gesteld te worden.
- 3) Het geïnspecteerde vertoont manco's ten aanzien van de veiligheid en is uitsluitend tijdelijk in te zetten wanneer aanvullende maatregelen genomen worden. In afwachting van een definitieve oplossing dienen er:
 - òf onmiddellijk maatregelen getroffen te worden om veilig gebruik te waarborgen;
 - òf het geïnspecteerde onmiddellijk buiten bedrijf gesteld te worden en op termijn aangepast te worden zodat deze weer veilig in te zetten is.
- 4) Het geïnspecteerde heeft gebreken van ernstige aard en dient onmiddellijk buiten bedrijf gesteld te worden.

De inspecteur maakt schriftelijk melding van zijn bevindingen en rapporteert dit aan zijn opdrachtgever. In het rapport kunnen termijnen worden aangegeven waarbinnen de aanbevolen en / of noodzakelijke maatregelen getroffen dienen te worden.

8. Onderhoud en reparatie

Onderhoud en eventuele reparaties zijn noodzakelijk om de machine in stand te houden, zie hoofdstuk 5.

Onderhoud en reparaties dienen uitgevoerd te worden op periodieke basis en conform de onderhoudsvorschriften van de fabrikant. Onderhoud en reparaties dienen uitgevoerd te worden door een deskundig persoon.

Van alle onderhouds- en reparatiewerkzaamheden dient een logboek bijgehouden te worden.